

What is the *oness* that permits people to move to Monday if need be? (continued)

- A1 – The Roman official? But then why differentiate from the language used re Tuesday?
- A2 – Rava: Word comes that a general is coming, and his retinue will arrive early
- A3 – It's where the father/mother of the chatan/kallah pass away ר"ל, and they need to hold the chuppah before the burial. A braita outlines the protocol for this situation...
 - Tangent 2 from braita: This is only where the food could not be sold off
 - We bring a braita supporting this. The braita adds two notes
 - The rules of separation also apply if she becomes a niddah
 - They may not consummate the marriage on Friday night or Motzaei Shabbat
 - Tangent #1 from the braita: Sleeping apart during shivah...
 - Tangent #2 from the braita: First relations on Motzaei Shabbat
 - We said it shouldn't be Friday night or Motzaei Shabbat. Friday night is due to wounding;¹ what's wrong with Motzaei Shabbat?
 - (5a) A1: Rabbi Zeira: He would spend Shabbat calculating his expenditures.²
 - Abbaye asks: Calculations for mitzvot are permitted on Shabbat!
 - Abbaye brings six supports for his position
 - A2: R' Zeira – Lest he be so distracted that he schecht for the meal on Shabbat.
 - Q: Then why not manipulate the calendar to avoid having Yom Kippur on a Monday, lest people schecht on Shabbat for Sunday's pre-fast meal?^{3 4}
 - A1: People don't get as caught up when it's for themselves.
 - A2: In the Yom Kippur case, there is still time before the seudah.
 - Having said A2, then one should not get married on Friday, either, lest he schecht Friday night, during the meal.

Making sure he will go to the beit din on Thursday morning

- Should we be concerned that if they have relations during the day on Wednesday, he won't go to beit din?⁵
 - Proof: Bar Kappara taught to use Wednesday night for the fish berachah, and Thursday night for a widow for the human berachah.
 - So we do say Night, but the reason is the berachah, not concern for cooling off.
 - Q: So why did we say a widow should use Thursday night?
 - A1: Berachah of Man is better, or
 - A2: So the husband will stay home for 3 days.
 - Practical differences 1) Idle husband, and 2) Yom Tov before Shabbat.
- Tangent:⁶ Bar Kappara also taught: The deeds of the righteous (Beit haMikdash) are greater than Gd's deeds (universe), for Hashem uses 1 hand to create the universe, 2 hands for the Beit haMikdash⁷

א. חידושי הרישב"א מסכת כתובות דף ה עמוד א

ואיכא דקשיא להו דהיאך דוחין יום הכפורים משום גזרה זו, ומתרצי דהא עדיפא דדחינן משום ירקיא ומשום מתיא (ר"ה כ' א'), ויש שפירשו דהכי קאמר שידחה יום הכפורים משום סעודתו, שלא לעשות סעודה בערב שלו, והלשון דחוק לפירוש זה.

¹ We return to this point on 6a

² What would be the problem in making such calculations? (Yeshayah 58:13, Shabbat 113a-b with Rashi and Tosafot, Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 24:1)

³ We have other days with widespread feasts, why not ask about those? (Tosafot)

⁴ Is this really important enough to move Yom Kippur? (Ritva)

⁵ Don't we avoid relations during the day, per Shabbat 86a? (Rashba)

⁶ This is here as continuation of Bar Kappara (Rashi), or to illustrate the berachah of human beings (Shitah Mekubetzet)

⁷ Isn't that pasuk about the Beit haMikdash in the heavens? (Shitah Mekubetzet)

ב. חידושי הרשב"א מסכת כתובות דף ה עמוד א

איבעיא להו בתולה נשאת ברביעי. כלומר בבית אפל, ואם היה תלמיד חכם מאפיל בטליתו, הא לאו הכי ישראל קדושים הן ואין משמשין מטותיהן ביום.

ג. בראשית א:כ-כט

(כ) ויאמר אלקים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף ועופף על הארץ על פני רקיע השמים: (כא) ויברא אלקים את התנינים הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו ויברא אלקים כי טוב: (כב) ויברך אתם אלקים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ: (כג) ויהי ערב ויהי בקר יום תמישי:...

(כו) ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ויברדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ: (כז) ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם: (כח) ויברך אתם אלקים ויאמר להם אלקים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ:

ד. שיטה מקובצת מסכת כתובות דף ה עמוד א

ומיהו משמע דעצה דרבנן מיהא איתא וצריך לשמוע להם, ולא מצי למימר "אי אפשרי בברכה." וע"כ יבעול בה'. ואי אמר איהו אי אפשרי ואיהי אמרה דבעיא ברכה, לה שומעין. ואפשר דאי תרווייהו אומרים דלא איכפת להו שומעין להם.

ה. שיטה מקובצת מסכת כתובות דף ה עמוד א

והשיב בבלי אחד ור' חייא שמו. לכך האריך, ולא קצר וקאמר "השיב ר' חייא" כדרכו בכל התלמוד, לאשמועינן דמשום שהיה בבלי טעה בזה, דהבבליים לא היו בקיאים בחסרות ויתרות, כדאיתא בפ"ק דקדושין (ל.). ושמו בעודו ר' חייא בבלי עד שלא עלה לארץ ישראל לגמרי הקשה קושיא זו כנ"ל:

ו. רש"י מסכת כתובות דף ה עמוד א

מיתבי השמים כו'. ומעשה ידיו מגיד הרקיע ה"ק כו'. ק"ל מדוע לא מקשינן מהכתוב שם (קב:כו) "[לפנים הארץ יסדת] ומעשה ידיו שמים!" ואולי בספריהם היה כתוב חסר י', כי גם "ויבשת ידיו יצרו" בספרנו מלא י'. כאשר העיד המ"ש: